

دکتر محمدحسین پناهی

سال تولد: ۱۳۲۵

محل تولد: شهرستان شبستر (دریان)

مرتبه علمی: استاد (۱۳۸۱)

عضو هیأت علمی: دانشگاه علامه طباطبایی

تحصیلات: دکتری

گرایش: جامعه‌شناسی

پست الکترونیک:

mhpanahi@yahoo.com

تحصیلات عالی

- دکتری جامعه‌شناسی از دانشگاه ویسکانسین - مدیسون، آمریکا، با درجه عالی (۱۳۶۵)
- فوق لیسانس علوم سیاسی، از دانشگاه ویسکانسین - مدیسون، آمریکا، با درجه عالی (۱۳۶۱)
- فوق لیسانس جامعه‌شناسی، از دانشگاه ویسکانسین - مدیسون، آمریکا، با درجه عالی (۱۳۵۹)
- لیسانس جامعه‌شناسی، دانشگاه تهران، با رتبه اول (۱۳۵۵)
- Honorary Visiting Scholar - ویسکانسین آمریکا، دپارتمان جامعه‌شناسی، در فرصت مطالعاتی

سال تحصیلی ۱۳۸۴-۱۳۸۵.

مراتب علمی

- استادیار جامعه‌شناسی و علوم سیاسی مراکز دانشگاه ویسکانسین، آمریکا، ۱۳۶۵-۱۳۶۹
- استادیار جامعه‌شناسی دانشگاه علامه طباطبایی، ۱۳۶۹-۱۳۷۵
- دانشیار جامعه‌شناسی دانشگاه علامه طباطبایی، ۱۳۷۵-۱۳۸۱.
- استاد جامعه‌شناسی دانشگاه علامه طباطبایی، ۱۳۸۱- تا کنون

مسئولیت‌های فعلی

- عضو هیئت علمی و استاد گروه پژوهشگری اجتماعی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه علامه طباطبایی
- عضو هیئت علمی پیوسته گروه کارشناسی ارشد مطالعات زنان
- عضو هیئت علمی پیوسته گروه کارشناسی ارشد مطالعات فرهنگی
- مدیر مسئول فصلنامه علمی - پژوهشی علوم اجتماعی، دانشگاه علامه طباطبایی از ۱۳۷۱ تا کنون
- عضو شورای تحریریه مجلات نامه علوم اجتماعی، پژوهش زنان، نامه علوم انسانی و چند مجله علمی دیگر
- عضو هیئت ممیزه دانشگاه علامه طباطبایی (۱۳۷۹)
- عضو شورای پژوهشی دانشگاه علامه طباطبایی
- مسئول گروه علوم اجتماعی و ارتباطات جشنواره فارابی
- سرپرست کمیته جامعه‌شناسی شورای عالی برنامه ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- عضو شورای کرسی‌های نظریه پردازی دانشگاه علامه طباطبایی

- عضو کمیته تحصیلات تکمیلی گروه جامعه‌شناسی دانشگاه علامه طباطبایی
- عضو گروه علوم اجتماعی شورای بررسی متون و کتب علوم انسانی، پژوهشگاه علوم انسانی
- نماینده اعضای هیئت علمی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی

مسئولیت‌های قبلی

- معاون پژوهشی دانشگاه علامه طباطبایی ۱۳۸۲-۱۳۸۳.
- رییس دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی ۱۳۷۱-۱۳۷۷.
- معاون آموزشی و پژوهشی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی ۱۳۷۰-۱۳۷۱.
- مسئول راه اندازی گروه کارشناسی ارشد مطالعات فرهنگی (امور فرهنگی) در دانشگاه علامه طباطبایی
- مسئول راه اندازی گروه کارشناسی ارشد مطالعات زنان، در دانشگاه علامه طباطبایی
- مدیر گروه کارشناسی ارشد مطالعات فرهنگی (امور فرهنگی)، ۱۳۷۲-۱۳۸۲.
- مدیر گروه کارشناسی ارشد مطالعات زنان، ۱۳۸۰-۱۳۸۴.
- عضو شورای مدیران، و شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه علامه طباطبایی
- عضو کمیته ترفیع گروه پژوهشگری اجتماعی و دانشگاه علامه طباطبایی
- عضو گروه پژوهشگری اجتماعی دفتر حوزه و دانشگاه ۱۳۷۵-۱۳۸۱.
- عضو هیأت علمی مراکز دانشگاه ویسکانسین - آمریکا، ۱۳۶۵-۱۳۶۹.
- عضو کمیته علوم اجتماعی جشنواره فارابی (۱۳۸۶)

فعالیت‌های آموزشی

- تدریس در دوره دکترای جامعه‌شناسی، دانشگاه علامه طباطبایی: دروس نظریه‌های جامعه‌شناسی سیاسی، جامعه‌شناسی سیاسی تطبیقی، جامعه‌شناسی انقلاب (ایران)، و متون پیشرفته انگلیسی.
- تدریس در دوره کارشناسی ارشد جامعه‌شناسی، دانشگاه علامه طباطبایی: جامعه‌شناسی سیاسی، و جامعه‌شناسی انقلاب.
- تدریس در سایر دوره‌های کارشناسی ارشد دانشگاه علامه طباطبایی: تغییرات فرهنگی، تاریخ تحولات خانواده، شرایط فرهنگی رفاه اجتماعی، و مفاهیم انقلاب.
- تدریس در دوره‌های کارشناسی دانشگاه علامه طباطبایی: مبانی جامعه‌شناسی، جامعه‌شناسی سیاسی، جامعه‌شناسی انقلاب، و تغییرات اجتماعی و *Introduction to Sociology*.
- تدریس در دوره‌های کارشناسی ارشد و دکترای سایر دانشگاه‌های تهران: دروس نظریه‌های جامعه‌شناسی سیاسی کلاسیک، نظریه‌های جامعه‌شناسی انقلاب، جامعه‌شناسی سیاسی تطبیقی، و جامعه‌شناسی سیاسی انقلاب، محیط فرهنگی.
- تدریس در دوره‌های لیسانس و کارشناسی ارشد دانشگاه‌های ویسکانسین آمریکا (۱۹۸۲-۱۹۹۰): دروس مقدمات جامعه‌شناسی، مسائل اجتماعی، جامعه‌شناسی خانواده، روشن تحقیق در علوم اجتماعی، آمار در علوم اجتماعی، مقدمات علوم سیاسی، روابط بین الملل، سیاست‌های تطبیقی، و حکومت آمریکا.

فعالیت‌های پژوهشی و تحقیقاتی

(۱) - کتب منتشر شده:

- ترجمه کتاب *جامعه‌شناسی، علمی انتقادی*، تألیف ارل بی، چاپ اول، انتشارات باز، ۱۳۷۹.
- ترجمه کتاب *جامعه‌شناسی، علمی انتقادی*، تألیف ارل بی، ویراست دوم، چاپ اول، انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی، ۱۳۸۶.
- تألیف کتاب *Islamic Revolution and Its Slogans* (انقلاب اسلامی ایران و شعارهای آن)،

- سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، انتشارات الهدی، ۱۳۸۰
- تألیف کتاب **جامعه‌شناسی شعارهای انقلاب اسلامی**، موسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر، ۱۳۸۳.
- تألیف کتاب **جامعه‌شناسی مشارکت سیاسی زنان**، انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی، ۱۳۸۶.
- تدوین **مجموعه مقالات مشارکت سیاسی زنان در کشورهای اسلامی**، دانشگاه علامه طباطبایی، ۱۳۸۳.
- تدوین **مجموعه مقالات تهاجم فرهنگی: ماهیت و ابعاد آن**، منتشر شده در نامه پژوهش شماره ۲ و ۳، ۱۳۷۵، و
نمایه پژوهش شماره ۲۷-۲۸، ۱۳۸۲.
- تألیف کتاب **جامعه‌شناسی انقلاب**، انتشارات سمت (زیر چاپ)
- تألیف کتاب **انقلاب اسلامی ایران و نظریه‌های انقلاب** (در دست تألیف)

(۲) - مقالات چاپ شده در نشریات تخصصی

- «ضرورت ارزیابی علمی برنامه‌های توسعه و وضعیت آن در ایران» فصلنامه علوم اجتماعی، شماره‌های ۳ و ۴، ۱۳۷۱.
- «تحلیل جامعه‌شناختی تعدادی از شعارهای انقلاب اسلامی ایران»، درنامه انجمن جامعه‌شناسی ایران، شماره ۱، ۱۳۷۴.
- «نقش علوم اجتماعی در خودآگاهی اجتماعی و تاریخی» در فصلنامه علوم اجتماعی، شماره‌های ۷ و ۸، ۱۳۷۴.
- «نظام فرهنگی، کارکردها و دگرگونی آن» در فصلنامه پژوهش، شماره ۲ و ۳، ۱۳۷۵.
- «دگرگونی فرهنگی و زمینه‌های نفوذ عناصر فرهنگی بیگانه»، فصلنامه فرهنگ، شماره‌های ۲۲ و ۲۳، ۱۳۷۶.
- «اثر دگرگونی اجتماعی در روابط والدین با جوانان» در فصلنامه دانشگاه آزاد اسلامی خنک، ۱۳۷۸.
- «بررسی زمینه‌ها و اهداف انقلاب اسلامی ایران بر اساس شعارهای انقلاب»، در فصلنامه علوم اجتماعی، شماره‌های ۱۱ و ۱۲،
۱۳۷۹.
- «بررسی تبلیغات انتخاباتی مجلس ششم در حوزه تهران»، اطلاعات سیاسی-اقتصادی، شماره‌های ۱۶۷-۱۶۸، ۱۳۸۰.
- «مقایسه شعارهای انتخاباتی کاندیدهای مجلس ششم تهران با شعارهای انقلاب»، فصلنامه علوم اجتماعی، شماره‌های ۱۳ و ۱۴،
۱۳۸۰.
- «فاصله نسلی و اختلافات خانوادگی و چگونگی برخورد با آن» در مجله علوم انسانی، دانشگاه الزهراء، شماره‌های ۳۷ و ۳۸،
۱۳۸۰.
- «تحقیقات ارزیابی برنامه‌ها» در سالنامه پژوهش و ارزشیابی در علوم اجتماعی و رفتاری، جلد اول، دانشگاه علامه طباطبایی،
۱۳۸۱.
- «دیدگاه مردم در مورد انقلاب اسلامی» پژوهش‌های فرهنگ عمومی، اداره کل شورای فرهنگ عمومی، ۱۳۸۲.
- «نظام فرهنگی و تهاجم فرهنگی» در نمایه پژوهش شماره ۲۷-۲۸، پاییز و زمستان ۱۳۸۲.
- «آسیب‌شناسی فرهنگی» در نمایه پژوهش شماره ۲۷-۲۸، پاییز و زمستان ۱۳۸۲.
- «اثر ویژگی‌های فردی بر مشارکت اجتماعی» در فصلنامه علوم اجتماعی، شماره ۲۶، ۱۳۸۳.
- «شکاف نسلی موجود در ایران و اثر تحصیلات بر آن»، در فصلنامه علوم اجتماعی، شماره ۲۷، پاییز ۱۳۸۳. «تأثیر وسایل ارتباط
جمعی بر مشارکت سیاسی شهروندان»، فصلنامه علوم اجتماعی، شماره ۲۷ و ۲۸، ۱۳۸۴. «ارزشهای
جهاد و شهادت در شعارهای انقلاب اسلامی»، در نامه علوم اجتماعی، شماره ۲۹، زمستان ۱۳۸۵.
- «اثر انقلاب اسلامی در نظریه‌های فرایند جنبش انقلابی» فصلنامه علوم اجتماعی، شماره ۳۶، زمستان ۱۳۸۵.
- «اثر انقلاب اسلامی ایران در نظریه‌های وقوع انقلابات» در پژوهش حقوق و سیاست، شماره ۲۱، پاییز و زمستان ۱۳۸۵.
- «بررسی تطبیقی سطح تحصیلات و سازمان یافتگی جنبش‌های زنان در ایران، ترکیه و آمریکا». نامه علوم انسانی، شماره ۱۷،
ویژه علوم اجتماعی، ۱۳۸۶.
- «اثر میزان دینداری بر اعتماد سیاسی»، محمد حسین پناهی و فریبا شایگان. فصلنامه علوم اجتماعی، شماره ۳۶، بهار ۱۳۸۶.

- «گزارش علمی دوازدهمین کنفرانس عمومی اتحادیه بین المللی دانشگاهها در سائوپولوی برزیل» در مجله پژوهشگران، شماره ۱۴ و ۱۵، بهار ۱۳۸۷.
- «رابطه تصور باز بودن ساختاری با گرایش به گروه های مرجع غیربومی: مقایسه ای بین محیط های واقعی و مجازی». مشترک با آقای دکتر اردشیر انتظاری. فصلنامه علوم اجتماعی، شماره ۳۸ و ۳۹، پاییز و زمستان ۱۳۸۶.
- "A Study of Campaign Ads in the ۶th Majlis Elections in Tehran" (trans.) in **Discourse**, Vol. ۳:۳, ۲۰۰۲.
- "Roots of Islamic Movements in the Muslim World," in **Discourse**, Vol. ۵:۴, ۲۰۰۴.
- "Comparison Between the Value Systems of Boys and Girls in Iran" in **Journal of Medical Sciences Research**, Vol. ۱. ۲۰۰۷. (Co-author with E. Azadmarzabadi, and S.H. Salimi).
- "The Slogans of the Islamic Revolution of Iran: The Moving Ideas of the Revolution." In **Discourse**, Vol. ۸, No. ۲. Winter ۲۰۰۹.

(۳) - مقالات چاپ شده در مجموعه مقالات:

- «تحول مفهوم امپریالیسم» در مجموعه مقالات اولین سمینار تحول مفاهیم، دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی، ۱۳۷۰.
- «تحقیقات ارزیابی برنامه های اجتماعی، اقتصادی، و نقش آن در تنظیم برنامه های توسعه»، مجموعه مقالات کنفرانس کاربرد تحقیقات اجتماعی و اقتصادی در برنامه های توسعه، دانشگاه علامه طباطبائی، ۱۳۷۵.
- «بررسی چگونگی مشارکت سیاسی مردم در نظام اسلامی با تجزیه و تحلیل شعارهای انقلاب»، در مجموعه مقالات سمینار جمهوریت و انقلاب اسلامی، ۱۳۷۷.
- «راه کارهای افزایش مشارکت مردمی در عرصه فرهنگ»، در مجموعه مقالات دولت و مشارکت مردمی، تدوین محسن فردرو، جلد اول، نشر آن، ۱۳۸۱.
- «رهبری امام خمینی در شعارهای انقلاب اسلامی ایران» در ایدئولوژی، رهبری، و فرایند انقلاب اسلامی. مجموعه مقالات کنگره بین المللی تبیین انقلاب اسلامی، جلد اول، ۱۳۸۲.
- «شهادت و ایثار در شعارهای انقلاب اسلامی» در مجموعه مقالات ایثار و شهادت، دبیرخانه شورای فرهنگ ایثار و شهادت، ۱۳۸۴.

(۴) - مقالات ارائه شده در کنفرانسهای داخلی و خارجی

- "Dependency Theory and Islamic Movement," in Midwest Radical Scholars Conference, May ۱۹۸۸.
- "Islamic Movements in Muslim Countries," in Midwest Sociological Society, Chicago, October ۱۹۸۹.
- "Islamic Revivalism and Islamization of Economy: the Cases of Iran and Pakistan," in Wisconsin Academy Conference, ۱۹۸۹.
- "The Slogans of the Islamic Revolution of Iran: The Moving Ideas of the Revolution," in Annual Convention of the American Sociological Association, Chicago ۲۰۰۲.
- "Cultural Impact of the Islamic Revolution on Theorizing Revolutions," in Department of Sociology, Univ of Wisconsin- Madison, May ۲۰۰۶.
- "Islam and Non-Violence," in Quaker and Muslim Nonviolence Conference, Edgewood College, Madison, Wisconsin, USA, June ۲۰۰۶.

- «نگرشی به روند کلی فرهنگ کشور در سه دهه اخیر» در سمینار تحلیل وضعیت فرهنگی کشور، مرکز پژوهش‌های بنیادی وزارت ارشاد، ۱۳۷۳.
- «پژوهش در علوم اجتماعی و سیاست» در همایش پژوهش، فرهنگ و جامعه، به مناسبت هفته پژوهش، دانشگاه فردوسی مشهد، آذرماه ۱۳۷۸.
- «اقتصاد اسلامی و امام خمینی»، در همایش توسعه از دیدگاه حضرت امام خمینی، دانشگاه شیراز، ۱۳۷۸.
- «مردم و انقلاب اسلامی ایران» در نشست علمی - کارشناسی دبیرخانه شورای فرهنگ عمومی، ۱۳۸۰.
- «جایگاه پژوهش‌های فرهنگی و هنری در کشور»، در پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، هفته پژوهش در وزارت ارشاد، آذرماه ۱۳۸۱.
- «شعارهای انقلاب و تحول آنها» در ستاد برگزاری دهه فجر، اسفند ۱۳۸۱.
- «نظریه کرین برینتون و چشم انداز سیاسی ایران» در همایش بین المللی انقلاب اسلامی و چشم انداز آینده، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، ۱۳۸۲.
- «اهداف انقلاب اسلامی و چالش‌های آن در دهه سوم انقلاب»، ارائه شده در انجمن جامعه شناسی ایران، زمستان ۱۳۸۳.
- «جامعه شناسی علم جدید و بومی کردن علوم اجتماعی»، در دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبائی، همایش هفته پژوهش، آذر ماه ۱۳۸۵.
- «دیدگاه‌های نو در جامعه شناسی علم و دلالت‌های آن بر بومی سازی علوم انسان»، ارائه شده در همایش جامعه شناسی و علوم انسانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، دیماه ۱۳۸۵.

(۵) - طرح‌های پژوهشی

- «جمع آوری و تجزیه و تحلیل شعارهای انقلاب اسلامی ایران»، اتمام در سال ۱۳۷۷.
- «مقایسه شعارهای انتخاباتی کاندیدهای مجلس ششم با شعارهای انقلاب اسلامی»، سال اتمام ۱۳۷۹.
- «عوامل موثر بر مشارکت سیاسی زنان در جمهوری اسلامی ایران: مورد تهران»، سال اتمام ۱۳۸۲.
- «اثر انقلاب اسلامی ایران در نظریه پردازیه‌های انقلاب»، اجرا در دانشگاه مدیسون - ویسکانسین آمریکا، در سال تحصیلی ۱۳۸۴-۸۵، ضمن فرصت مطالعاتی.
- «تحلیل مضمونی شعارهای انقلاب اسلامی ایران» (در حال اجرا).
- «سی‌وقعه مهم انقلاب اسلامی در شهر تهران: شهریور ۱۳۵۶ تا مهر ۱۳۶۰» (در حال اجرا)

(۶) - سایر موارد پژوهشی

- راهنمایی حدود ۳۰ پایان نامه کارشناسی ارشد
- راهنمایی ۷ رساله‌ها دکتری
- مشاور علمی تعداد زیادی در پایان نامه‌های کارشناسی ارشد و دکتری
- داوری تعداد زیادی از پایان نامه‌های کارشناسی ارشد و دکتری
- داوری تخصصی تعداد زیادی از طرح‌های تحقیقاتی
- داوری تعداد زیادی از مقالات برای مجلات تخصصی و همایش‌های علمی
- داوری علمی و ارزیابی تعداد زیادی از کتب جامعه‌شناسی برای شورای بررسی متون علوم انسانی
- داوری تعدادی از کتب تخصصی برای کتاب سال
- عضویت در کمیته علمی تعدادی از همایش‌های علمی

برگزاری همایش‌های داخلی و خارجی

- دبیر و مسئول کمیته علمی همایش «تهاجم فرهنگی: ماهیت و ابعاد آن» در دانشگاه علامه طباطبایی، ۱۳۷۵.
- دبیر علمی همایش بین المللی «مشارکت سیاسی زنان در کشورهای اسلامی»، دانشگاه علامه طباطبایی و مرکز امور مشارکت زنان ریاست جمهوری، ۱۳۸۱.
- برگزاری همایش «عدم خشونت در اسلام و مسیحیت (کوآکر)» (Nonviolence: Quaker and Muslim Paths to Cooperation) در مدیسون، آمریکا.

شرکت و ارائه مقاله در همایشهای داخلی و خارجی

- شرکت در تعداد زیادی از همایشهای علمی داخلی و چند همایش علمی خارجی، از جمله:
- شرکت در سمینار کارآفرینی، سازمان سنجش آموزش کشور، مشهد مقدس، اسفند ماه ۱۳۸۲.
- شرکت و ارائه مقاله در کنفرانس «انقلاب اسلامی: ایرانشناسی، ایران دیروز، امروز و فردا» در دانشگاه توکیو، ژاپن در اسفند ماه ۱۳۷۷ (March ۱۹۹۹).
- شرکت و ارائه مقاله در نودوهفتمین همایش سالانه انجمن جامعه شناسی آمریکا در شیکاگو و ارائه مقاله در شهریور ۱۳۸۱ (August ۱۶-۱۹ ۲۰۰۲).
- شرکت در دوازدهمین کنفرانس عمومی اتحادیه بین المللی دانشگاهها، به نمایندگی دانشگاه علامه طباطبایی، در سائوپولو، برزیل، مرداد ماه ۱۳۸۳ (July ۲۵-۲۹, ۲۰۰۴).

کسب برجستگیهای علمی

- احراز رتبه اول در بین فارغ التحصیلان جامعه شناسی دانشگاه تهران، ۱۳۵۵.
- دریافت جایزه پژوهش فرهنگی سال، از بابت تحقیق «جمع آوری و تجزیه و تحلیل شعارهای انقلاب اسلامی ایران»، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، آذرماه ۱۳۷۸.
- پژوهشگر نمونه در دانشگاه علامه طباطبایی، هفته پژوهش، آذر ماه ۱۳۸۰.
- انتخاب کتاب *An Introduction to the Islamic Revolution and Its Slogans* به عنوان کتاب انگلیسی برگزیده در باره انقلاب اسلامی، وزارت ارشاد، ۱۳۸۱.
- نویسنده برگزیده کتب علمی در موضوع «انقلاب اسلامی و امام خمینی»، در یازدهمین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، آذرماه ۱۳۸۲.
- انتخاب شدن کتاب «جامعه شناسی شعارهای انقلاب اسلامی» از سوی شورای پژوهشی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی به عنوان کتاب شایان تقدیر در دومین دوره جشنواره علامه طباطبایی، ۱۳۸۴.
- برگزیده شدن کتاب «جامعه شناسی شعارهای انقلاب اسلامی» در حوزه تالیفات اندیشه های امام خمینی و انقلاب اسلامی، پژوهشکده امام خمینی، ۱۳۸۵.